

Sinop'un Ahmet Muhip Dıranas'ın Şiirlerindeki Pastoral Duyarlılığa Etkisi

Can ŞEN*

Öz

Yaşanılan mekân, karmaşık bir bütün olan insan ruhunu şekillendiren en önemli etkenlerden birisidir. Yerleşim yerlerinin doğal özellikleri (coğrafyası ve iklimi), demografik yapısı, tarihî özellikleri orada yaşayan insanların ruhsal özelliklerini biçimlendirmektedir. Özellikle kişiliğin gelişim çağları olan çocukluk ve gençlik yıllarının geçtiği mekânlar bireyin gelecekteki hayatına önemli ölçüde etki etmektedir. İnsanoğlunun en önemli üretimlerinden biri olan edebiyat insan ruhunun estetik bir şekilde ifâdesi olduğu için bununla bağlantılı olarak edebî muhayyilenin şekillenmesinde ve eserlerin içeriğinde şair/yazarların hayatlarını sürdürdükleri mekânların (köy, kasaba ya da şehir) önemli bir etkisi vardır. Baba tarafından Sinoplu olan ve İstanbul'da doğan, Cumhuriyet devri Türk şiirinin önemli isimlerinden Ahmet Muhip Dıranas'ın çocukluğunun önemli bir kısmı Sinop'ta geçmiştir. Burada tabiat ile iç içe yıllar geçiren Dıranas'ın bu çocukluk dönemi onun şiir iklimini de önemli ölçüde şekillendirmiştir. Dıranas'ın şiirlerinde açık bir şekilde görülen pastoral duyarlılığın, Sinop'ta geçen çocukluk yıllarının etkisiyle oluştuğunu düşünmekteyiz. Çalışmamızda bu düşüncemizi somutlaştırmak amacıyla şairin çocukluk yıllarına değinerek şiirlerindeki pastoral duyarlılığın görünümünü ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet devri Türk Şiiri, Ahmet Muhip Dıranas, Sinop, şiir, tabiat, pastoral duyarlılık.

* Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türkiye
Elmek: cansen20@gmail.com

The Effect of Sinop on Pastoral Sensitivity in Ahmet Muhip Dıranas's Poetry

Abstract

The place lived is one of the most important factors that shapes the human soul, which is a complicated whole. Natural features (geography and climate), demographic structure, historical features of settlements shape spiritual features of people living there. Especially places lived during childhood and adolescence, considered to be critical periods in personality development, have a significant effect on the future life of an individual.

Literature, which is one of the most substantial productions of humankind, is an aesthetic expression of the human soul; therefore, the places where poets/authors live their lives (villages, towns or cities) have an important effect on the uses of literary imagination and the content of their works.

Born in Istanbul to a father from Sinop, Ahmet Muhip Dıranas, one of the notable figures of the Republican Era Turkish Poetry, spent a significant part of his childhood in Sinop. He spent his childhood years in touch with nature there and this significantly shaped his poetic climate. We think that the pastoral sensitivity which is clearly seen in his poems is formed by the effect of his childhood years in Sinop. In the present study, we will discuss the views of pastoral sensitivity in his poems by touching his childhood years to embody our thoughts.

Keywords: Republic era Turkish poetry, Ahmet Muhip Dıranas, Sinop, poem, nature, pastoral susceptibility.

Giriş

Mekân/coğrafya insanoğlunun kişiliğini ve bununla bağlantılı olarak sanatsal üretimlerini etkileyen önemli bir unsurdur. Bireyin doğup büyüdüğü yahut hayatının bir kısmını geçirdiği coğrafi bölgeler, şehirler hatta ev gibi kapalı mekânlar kişiliğini şekillendirmekte ve geleceğini etkilemektedir: “(...) *Toprak ve iklim şartları ile 'sosyal realite'yi şekillendiren coğrafya insanların duyuş tarzı, dünya görüşü, yaşama biçimi, düşünce ve zihniyetlerini etkilemekte; sunduğu olanaklarla bir bakıma geleceği de yönlendirmektedir.*” (Kefeli 2006: 7)

Çocukluk yaşantılarının bireyin kişiliğini ve psikolojisini şekillendirdiği de bilinen bir gerçektir (Alper 2007: 9-10). Bireyin çocukluk dönemindeki algıları; yani acıları, sevinçleri, çevresinde görüp duydukları, yetişkinlik döneminin belirleyicisi olmanın yanında sanatçı kimliğinin oluşumunda da etkin bir role sahiptir (Tarım 2013: 306).

Bu bağlamda özellikle kişinin çocukluk çağında yaşadığı coğrafi bölge ya da köy, kasaba, şehir gibi mekânların birey üzerinde önemli bir etkisi olduğunu söylemek mümkündür. Edebiyat sosyolojisine önemli katkıları olan Hippolyte Taine de edebî metinleri incelerken ırk, ortam, dönem unsurları üzerinde durmakta ve ortamın edebî metni şekillendirici etkisini vurgulamaktadır. Ona göre iklim ve coğrafi özellikler şairin/yazarın kişiliğini etkilemekte ve bu da edebî eserin atmosferinin oluşmasında önemli bir etken hâline gelmektedir (Moran 1981: 63). Abdülhak Hâmit Tarhan, Hindistan'dayken yazdığı “Külbe-i İştîyâk” şiirinde “*Çemendir; bahrdır; küh-sârdır; subh-ı rebîûdir / Bu yerlerde doğan bir şâir olmak pek tabîûdir.*” (Tuncer 2001: 209) diyerek bu doğrultuda mekânın/coğrafyanın edebî üretim üzerindeki etkisini vurgulamıştır. Ona göre tabiatın cömert olduğu bir coğrafyada doğup büyüyen insanların şair olması oldukça doğaldır.

Pastoral şiir ve pastoral duyarlılık ise doğrudan mekân algısıyla ilgilidir. Pastoral edebiyat “(...) *sade, saf, temiz, güzelliklerle dolu, sakin kırsal hayata, çoban ve köylü yaşantılarına yer veren, bunları sevdirmeyi amaçlayan; genel anlamda ise tabiata eğilimi ifade eden (...)*” (Çetin 2006: 20) bir edebiyat anlayışı

şeklinde tanımlanmaktadır. Batı'da özellikle Romantizm akımıyla birlikte, şehirlerin kaosundan ve toplumsal hayatın boğuculuğundan bunalan şair ve yazarlar taibata yönelmişlerdir (Çetin 2006: 22). Eserlerinde pastoral duyarlılık görülen şair/yazarların yetişme tarzları ve yaşadıkları mekânlar bu duyarlılığın yönünü de tayin etmektedir. Büyük şehirlerde doğup büyüyen, yaşayan şair/yazarlarda kır-kent karşıtlığına dayalı bir pastoral yönelim görülmektedir (Çetin 2006: 24). Necip Fazıl Kısakürek'in "*Al eline bir değnek, / Tırman dağlara, şöyle! / Şehir farksız olsun tek, / Mukavvadan bir köyle. // Uzasan, göğşe ersen, / Cücesin şehirde sen; / Bir dev olmak istersen, / Dağlarda şarkı söyle!*" (Kısakürek 2014: 185) şeklindeki "Dağlarda Şarkı Söyle" şiiri buna örnek verilebilir. Bunun haricinde özellikle çocukluğunda, taşrada tabiatla iç içe bir yaşam süren şair/yazarların eserlerindeyse pastoral duyarlılık temel bir özellik hâlinde karşımıza çıkabilmektedir.

Çalışmamızda şiirlerini ele alacağımız Ahmet Muhip Dıranas, pastoral duyarlılığın oluşumu açısından ikinci gruba girmektedir. Bu bağlamda, İstanbul'da doğan ve çocukluğunun bir kısmı baba memleketi Sinop'ta geçen (Kırcı 1997: 11-12) Dıranas'ın Sinop'ta tabiatla iç içe yaşadığı çocukluk yıllarının şiirlerinde görülen pastoral duyarlılığa etkisini ortaya koymaya çalışacağız.

Sinop ve Dıranas'ın Şiirlerinde Pastoral Duyarlılık

1909 yılında İstanbul'da doğan Ahmet Muhip Dıranas'ın çocukluğu dokuz yaşından itibaren Sinop'ta ve baba köyü olan Sinop'un Erfelek ilçesine bağlı Salı köyünde geçmiştir (Kırcı 1997: 11-12). O, Sinop'ta fakirlik içinde geçen ilkokul yıllarında öğretmeni Numan Bey'in etkisiyle şiirle ilgilenmeye başlamıştır. Yaz aylarında ise Salı köyünde çobanlık yapmıştır (Kırcı 1997: 12-14). Ahmet Muhip, Sinop'tan ve bölgenin coğrafyasından o kadar etkilenmiştir ki soyadını bile Sinop'taki Dranaz dağından almıştır (Ercilasun 2014: 221). Köyü hakkında "*Yaz kış yemyeşil ormanı, berrak akarsuları ile pek güzel ve şirin bir köydü. Tabiat burasını en güzel renkleri ve manzaraları ile süslemişti.*" diyen Dıranas'ın (aktaran Kırcı 1997: 12) sanatçı kişiliğinin oluşumunda bu yılların ve Sinop ile Salı köyünün büyük bir etkisi olmuştur. Öğretmeni Numan Bey'in etkisiyle küçük yaşta başlayan şiir ilgisi, tabiatla iç içe geçen bir çocukluk dönemiyle birleşince Abdülhak Hâmit'in "*Bu yerlerde doğan bir şâir olmak pek tabiidir*" mısraını doğrularcasına küçük Ahmet Muhip'ten büyük bir şair doğmuştur.

Sinop'ta ve Salı köyünde geçen çocukluk günlerinin Dıranas üzerindeki tek etkisi onu şiire yönlendirmesi değildir. Bu yıllar aynı zamanda Dıranas'ın şiirlerindeki temalar üzerinde de belirleyici olmuştur. Ahmet Oktay, Dıranas'ın şiirlerinde çocukluğa ve tabiata doğru kaçış yönelimi olduğunu belirtmiştir (Ahmet Oktay 1993: 621). Bu yönelimlerin ardında hem cömert tabiatın sunduğu romantik duygular hem de şairin o yıllarda çektiği ailevî-maddî sıkıntılar yer almaktadır (Kırcı 1997: 16).

Bu noktada Dıranas'ın şiirlerinde aşk ve tabiat temalarının başat olduğu görülmektedir. Oktay Yivli'nin tespitine göre bu iki temanın tüm şiirlerindeki toplam oranı %38'dir (Yivli 2005: 316-317). Bunun yanı sıra özellikle aşkla birlikte diğer temaları işlerken de tabiatın yararlanmış. Ebru Özçalışkan ise Dıranas'ın söz varlığını oluşturan 9601 kelimedenden 410'nun dünya, gökyüzü ve hava olaylarıyla, 352'sinin evren, zaman ve mevsimlerle, 146'sının bitkilerle, 96'sının denizle alakalı olduğunu tespit etmiş ve bu varlıkların onun şiirlerinde çokça yer almasının tabiatla iç içe geçen çocukluğuyla bağlantılı olduğunu vurgulamıştır (Özçalışkan 2006: 436, 438-439). Dıranas'ın şiiri “inceliklerin duyurulması” (Asiltürk 2006: 207) üzerine kuruludur ve o bunu yaparken tabiat, şiir dünyasındaki en önemli unsurlardan birisi olarak yerini almaktadır. Şair, bu tabiat sevgisinin çocukluğuna dayandığını şöyle vurgulamıştır:

“İlk tabiat sevgimi baba köyümde aldım. Çocukluğumun geçtiği o yerin tabiatını, kırlarını o zaman sahiden sevip sevmediğimi, daha doğrusu anlayıp anlamadığımı bilemem. Bildiğim bir şey varsa, yol ve zaman aramıza girdikçe bu köyün ve çevresinin garip bir peyzaj halinde hafızamda hayatlandığı ve hep şövaliyede (ressam tabelası) bir resim gibi yapıladurduğudur. (...)” (aktaran Kırcı 1997: 13)

Bu şekilde çocukluğunda başlayan ve tüm yaşamına yayılan tabiat sevgisi onda pastoral bir duyarlılık oluşturmuştur. Bu pastoral duyarlılık, Yivli'nin de belirttiği gibi sadece tabiat temalı şiirlerinde değil, neredeyse tüm şiirlerinde görülmektedir. Bu bağlamda onun şiirlerinde “(...) âdeta izlenimci (empresyonist) bir ressamın bakışı, görüşü var gibidir. (...)” (Yivli 2005: 18). Yani aslında Dıranas'ın şiirlerinde tabiat; aşk, ayrılık, özlem, ölüm vs. temaları ve duyguları anlatmak için bir araç, etkileyici bir iç unsurdur. Meselâ, “Olvido” şiirinin

*“Hoyrattır bu akşamüstüler daima.
Gün saltanatıyla gitti mi bir defa
Yalnızlığımızla doldurup her yeri
Bir renk çılgılığı içinde bahçemizden,
Bir el çıkarmaya başlar bohçamızdan
Lavanta çiçeği kokan kederleri;
Hoyrattır bu akşamüstüler daima.”¹*

şeklindeki ilk bendinde insanoğlunun iç dünyasını/bilinçaltını “renk çılgılığı içinde bahçe” imgesiyle ifâde etmesi ve kederlere lavanta kokusu atfetmesi şairin, duyguları anlatmak için tabiatın nasıl yararlandığına dair dikkat çekici bir örnektir. Dıranas'ın bu uygulamaları M. Kaya Bilgegil'in pastoral şiir hakkındaki görüşlerine ve mensûr şiirlerindeki tutumuna benzemektedir. Saf şiir anlayışını benimseyen Bilgegil, tabiatın olduğu gibi şiire aktarılmasının saf şiire aykırı olduğunu belirtmekte ve tabiatın insanla ilişkisi bakımından şiirde yer alması gerektiğini vurgulamaktadır (Şen 2011: 246). Dıranas da bu düşünceyi “*Sanatta temel, birçoklarının zannettiği gibi tabiat değildir. İnsandır. Sanat işte bu insan temeli üzerinde inşa edilen bir tabiat yapısıdır ki, bu yapı ne tabiattır ne de insan.*” (aktaran Ercilasun 2014: 235) şeklinde ifâde etmiştir. Şair “Olvido”nun üçüncü bendinde de insan duygularını anlatmak amacıyla tabiatın yararlanma düşüncesine uygun bir şekilde aşkı ifâde etmek için “yağmur kokan sabah”, “duran bir bulut”, “uçan bir kuş” gibi tabiata ait unsurları kullanmıştır:

*“Söylenmemiş aşkın güzelliğiyledir
Kâğıtlarda yarım bırakılmış şiir;
İnsan, yağmur kokan bir sabaha karşı
Hatırlar bir gün bir camı açtığını,
Duran bir bulutu, bir kuş uçtuğunu,
Çöküp peynir ekmek yediği bir taşı...
Bütün bunlar aşkın güzelliğiyledir.”* (s. 65)

Şairin meşhur şiirlerinden “Serenad”da da tabiat, aşkı anlatmak için bir araç, hatta aşkın bir parçası konumundadır. Şiirin birinci kıt'asında

¹ Ahmet Muhip Dıranas, Şiirler, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990, s. 65. Çalışmamızda bundan sonra şiir alıntılarında parantez içinde verilecek sayfa numaraları bu eserdendir.

*“Yeşil pencereden bir gül at bana,
Işıklarla dolsun kalbimin içi.
Geldim işte mevsim gibi kapına
Gözlerimde bulut, saçlarımda çiğ.”* (s. 46)

mırsallarıyla şair hem kendisini hem sevgilisinin yaşadığı mekânı tabiat unsurlarıyla betimlemiştir. Birinci mısradaki “yeşil pencere” tevriyeli olarak yeşil renkte bir pencereyi belirtebileceği gibi yeşil sarmaşık dallarıyla sarılı bir pencereyi de karşılayabilir (Çetin 2008: 95). Şair kendisini ise bulut ve çiğ² ile tavsif etmiştir. Bunlarla ve

*“Şeffaf damlalarla titreyen, ağır
Koncanın altında bükülmüş her sak
Seninçin dallardan süzülen ıtır,
Seninçin karanfil, yasemin zambak...”* (s. 46)

şeklindeki üçüncü kıt’ada yer alan konca, ıtır, karanfil, yasemin ve zambakla şair bir bahar peyzajı oluşturmuştur. Burada hüsn-i ta’lil sanatı ile baharda tabî olarak gerçekleşen çiçeklerin koku saçması hadisesi sanki sevgili içinmiş gibi ifâde edilmiştir (Çetin 2008: 96-97). Dıranas’ın “Parkta Serenad” şiirindeki “*–İçimi gıcıkıyor bu ihlamur kokusu*” (s. 63) mısraı da yine aşk mevsimi olarak bahar çağrışımı yapmaktadır.

Dıranas’ın şiirlerinde bahar bu şekilde bir aşk mevsimi olarak yer alırken baharın ardından gelen yazın bitişi ise bir hüznün sebebi olarak görülmektedir. “Yaz Göç Ediyor” şiirinde hüznün şöyle ifâde edilmiştir:

*“Yaz göç ediyor –Ne yazık, yine güz!–
Uzak, bilmedik bir ülkeye doğru.
Mor dağlarda güneş doğmadan henüz
Yağdı bahçeme bir yaprak yağmuru.”* (s. 81)

Bu kıt’adaki “yaprak yağmuru” Karadeniz bölgesinde çabuk gelen sonbahar mevsiminin, dolayısıyla yine Sinop’un şair üzerindeki bir etkisidir. “Sonbahar” (s. 83) şiirinde de buna benzer bir peyzaj karşımıza çıkmaktadır. Kış ise Dıranas’ın meşhur “Kar” şiirinde, Yivli’nin de belirttiği gibi (Yivli 2005: 18), empresyonist bir tablo şeklindedir:

² Şiirde bu kelime hatalı olarak “çiğ” şeklinde yazılmıştır.

*“Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala dümdüz bir mavilikte
Kar yağıyor üstümüze, inceden.”* (s. 85)

Dıranas, Sinop'ta geçen çocukluk yıllarında tabiatı geniş bir şekilde gözlemlemiş ve içselleştirmiştir. Tabiat unsurlarının, mevsimlerin kimi zaman bu şekilde bir tablo hâlinde ifâde edilmesinde bunun büyük etkisi vardır. Bu durum şairin “Ben ve O” şiirinde daha da belirgindir. Bu şiirde şairin çobanlık yaptığı çocukluk günleri açıkça görülmektedir:

*“–Hayır! Unutulmaz bir şarkı söylemek,
Su içmek inekler için çeşmelerden
Ve uyumak otlar üstünde...”* (s. 50)

Çobanlık yaptığı inekleri beklerken otların üstünde uyuyan, şarkılar söyleyen ve Faruk Nafiz'in “Çoban Çeşmesi”ni hatırlatan bir çeşmeden su içen Dıranas, bu günlerin unutulmayacağını söyleyerek kendi şiir dünyasının önemli bir kaynağını da böylece vurgulamıştır.

Tabiata karşı böyle bir duyarlılığa sahip olan şairin askerlik görevi de onun yine tabiatla baş başa kalmasına imkân sağlamıştır. Dıranas, 1942-1944 yıllarında Ağrı'nın Sürbehan köyünde askerlik yapmış (Kırcı 1997: 21), böylece farklı bir coğrafyanın tabiatını tanıma imkânı bulmuştur. Doğal olarak bu coğrafya da yazdığı şiirlere yansımıştır. “Ağrı” (s. 118-123) şiiri bu askerlik yıllarının bir meyvesidir. Yücelik duygusunu taşıyan “Ağrı” ile birlikte yine o coğrafyanın etkisiyle yazılan “Dağlara” şiirinde Dıranas, tabiat ile hürriyeti birleştirmiştir (Kaplan 2004: 295):

*“Gel! Seninle yüce dağlara çıkalım;
Yalnız yüce dağlar benim aşkıma eş.
O dağlar, hani her gün doğar ya güneş,
Orada. Orada eğemen o iklim”* (s. 117)

Dıranas belki de çocukluğunda Sinop'ta tabiatla iç içe bir yaşam sürmüş olmasaydı Ağrı'daki askerlik görevinde bölgenin tabiatı onu bu derecede etki-

lemeyecekti ve belki de “Ağrı”, “Dağlara”, “Güven” (s. 124), “Dağın Ardında Güneş Battı” (s. 125) gibi şiirlerini yazmayacaktı.

Tabiat, Dıranas’ın şiirlerinde bunların yanı sıra hayatın canlılığı ve yaşamın güzelliği anlamlarını da taşımaktadır. “Gün Ucunda III” şiirinde hayat yaşamaya doyulmayacak kadar güzeldir ve bu güzellikler tabiat unsurlarıyla anlatılmıştır. Şiirin ikinci bendi ise şairin doğrudan Sinop’u anması açısından önemlidir:

*“Bir yıldız yıllardan ve bir gündü günlerden,
Ahmet mi, Mehmet mi, Durmuş mu, kim isem ben,
Gökyüzü, masmavi açmış, elenmedeydi
Başıma yıldız yıldız... ve eğlenmedeydi
Doğa; gelip gelip üstüme ordu ordu.
Öyle güzeldi ki hayat, doyulmuyordu
Soluk almaya, şarkı söylemeye, seyre,
İçmeye, aşka, yatmalara, ölmelere...*

*Olduğum yer, de ki Sinop, de ki İstanbul;
Nasıl unuturum bir geceyi ki, pulpul
Balıklar vardı yakamozlarla yıkanmış,
Bulutlardan ağlar içinde, kutlu, okunmuş
Ve düşsel balıkçılar, mucize avlanan.”* (s. 187)

Şair, yaşamaya doyulmayacak kadar güzel olan hayattan ölümle ayrılmayı kabullenememiştir. Bu kabullenememe hâli “Yaşarken” şiirinde belirgin olarak görülmektedir: “*Gelmedi gün daha, çalmadı saat, / Daha uçurmuyor beni bu kanat; / Sabırsızlanma, ey kapımdaki at! / Güneş daha gözlerimi yakıyor.*” (s. 110). Buna rağmen “(...) *Hayatın sonuna gelindiğinde, kapıda bekleyen ata sabırsızlanmaması gerektiğini söylemek nafile bir çabadan ibaret kalacaktır.*” (Hazer 2014: 12)

Son olarak “İki Yalnız Ağaç” şiiri üzerinde duracağız. Dıranas çiftinin çocukları olmamıştır ve bu şiir sembolik olarak bu durumu ifade etmektedir (Kırıcı 1997: 31). Şiirdeki iki yalnız ağaç, Dıranas çiftidir:

*“Garip bir su kenarında iki ağaç;
Genç, dinç, anaç...
Diyecekleri bir şey var; var, varsa da
Söyleyemez, susarlar hep –ölü ya da sağ.”* (s. 163)

Sonuç

İnsanın mekânla olan ilişkisi psikolojisini, hayata bakışını ve gerek gündelik yaşamındaki gerekse sanatsal üretimlerindeki yönelimlerini ciddi anlamda etkilemektedir. Birey-mekân ilişkisi, sanatçıların eserlerinde pastoral bir duyarlılığın bulunup bulunmamasını ve böyle bir duyarlılık varsa bunun eserde yer alma biçimini de (tabiata kaçış, tabiata özlem, çeşitli duyguları tabiat aracılığıyla anlatma gibi) şekillendirmektedir. Özellikle çocukluk yıllarının bireyin kişiliği ve psikolojisi üzerinde ciddi etkisi olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda sanatçıların çocukluk yıllarını geçirdikleri mekânların edebî üretimleri üzerindeki etkisi yadsınamaz.

Ahmet Muhip Dıranas'ın şiir dünyasında tabiatın geniş bir şekilde yer alması, belirttiğimiz bu etkiyi doğrularcasına, çocukluk yıllarının bir kısmını Sinop'ta tabiatla iç içe geçirmesiyle alakalıdır. Çalışmamızda “Olvido”, “Serenad”, “Kar”, “Dağlara”, “İki Yalnız Ağaç” gibi şiirlerinden örnek olarak alıntılar yaptığımız parçalar haricinde Dıranas'ın diğer pek çok şiirinde de tabiat belirgin bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Tabiat onda başlı başına bir tema olmanın yanı sıra aşk, sevgi, ayrılık, ölüm gibi çeşitli temaları anlatmak için bir vasıta olarak da yer almaktadır. Kişiliğinin ve psikolojisinin geliştiği yılları Sinop'ta, cömert bir tabiatın içinde geçiren şair, bu coğrafyadan etkilenmiştir. Böylece hem şairliğinin oluşumunda hem de şiirlerinin içeriğinde Sinop'un tabiatı ve atmosferi şekillendirici olmuştur. Dıranas'taki pastoral duyarlılığın çalışmamızda ele aldığımız şekilde oluşması, çocukluk yıllarında yaşanan mekânın insan üzerindeki etkisine önemli bir örnek teşkil etmektedir.

Kaynakça

- Ahmet Oktay (1993), *Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı 1923-1950*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Alper, Yusuf (2007), *Psikolojik ve Psikodinamik Açından Nazım Hikmet Şiiri*, İzmir: İlya Yayınevi.
- Asiltürk, Bâki (2006), “Dıranas’ta Ses ve İmge”, *Hilesiz Terazi*, İstanbul: YKY.
- Çetin, Nurullah (2006), *Şiir Çözümleme Yöntemi*, Ankara: Edebiyat Otağı Yayınları.
- Çetin, Nurullah (2008), *Şiir Tahlilleri-1*, Ankara: Öncü Kitap.
- Dıranas, Ahmet Muhip (1990), *Şiirler*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ercilasun, Bilge (2014), “Ahmet Muhip Dıranas Üzerinde Bir İnceleme”, *Türk Şiiri Üzerine*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Hazer, Gülsemin (2014), “Ontolojik Tahlil Metoduyla Ahmet Muhip Dıranas’ın ‘Yaşarken’ Şiirinin İncelenmesi”, *Akademik Bakış Dergisi*, sayı: 41, s. 1-13.
- Kaplan, Mehmet (2004), “Ağrı Şiiri”, *Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar-2*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kefeli, Emel (2006), *Edebiyat Coğrafyasında Akdeniz*, İstanbul: 3F Yayınevi.
- Kırcı, Mustafa (1997), *Ahmet Muhip Dıranas Hayatı, Fikirleri, His Dünyası*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kısakürek, Necip Fazıl (2014), *Çile*, İstanbul: Büyük Doğu Yayınları.
- Moran, Berna (1981), *Edebiyat Kuramları ve Eleřtiri*, İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özçalışkan, Ebru (2006), *Ahmet Muhip Dıranas’ın Söz Varlığı*, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (basılmamış yüksek lisans tezi).
- Şen, Can (2011), “Prof. Dr. M. Kaya Bilgegil’in Pastoral Şiir Hakkındaki Görüşleri”, *Türk Dili*, sayı: 717, s. 245-249.
- Tarım, Rahim (2013), *Çocukluk ve Şiir*, İstanbul: Özgür Yayınları.
- Tuncer, Hüseyin (2001), *Tanzimat Devri Türk Edebiyatı*, İstanbul: Ders Kitapları A.Ş.
- Yivli, Oktay (2005), *Ahmet Muhip Dıranas’ın Şiiri*, Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (basılmamış yüksek lisans tezi).